

INHOUD

Hoofdstuk 1. Schets en analyse van het toepasselijk juridisch kader	1
1.1. De relevante Europese regelgeving	1
1.1.1. Vrij verkeer van werknemers	2
1.1.2. Vrij verkeer van diensten	6
1.1.3. De Detacheringsrichtlijn en het internationaal privaatrecht	15
1.1.3.1. Toepasselijk recht	15
1.1.3.2. Bevoegde rechter	19
1.1.4. Detachering en sociale zekerheid	19
1.1.4.1. Detachering van werknemers	21
1.1.4.2. Detachering van zelfstandigen	23
1.1.4.3. Verordening 883/2004	24
1.1.4.4. Het recht op vrije vestiging	25
1.1.5. Welzijn op het werk	26
1.1.5.1. Tijdelijke en mobiele bouwplaatsen	26
1.1.5.2. Preventie van zware ongevallen	27
1.1.6. Overheidsopdrachtenrichtlijn	28
1.1.7. Informatierichtlijn	30
1.2. De relevante Belgische regelgeving	31
1.2.1. Tewerkstelling op basis van het vrij verkeer van werknemers	32
1.2.2. Tewerkstelling op basis van het vrij verkeer van diensten	35
1.2.2.1. Eerste luik: omzetting Detacheringsrichtlijn	36
1.2.2.2. Tweede luik: sociale documenten	38
1.2.3. Het recht op vrije vestiging	44
1.2.4. Belgisch internationaal privaatrecht	45
1.2.5. Welzijnsreglementering	45
1.2.5.1. Verplichtingen bij tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats	46
1.2.5.2. Verplichtingen betreffende werkzaamheden uitgevoerd door ondernemingen van buitenaf	47
a. verplichtingen van de werkgever in wiens inrichting werknemers van buitenaf werkzaamheden komen uitvoeren	48
b. verplichtingen voor de werkgevers van de ondernemingen van buitenaf	48
c. concretisering van deze algemene verplichtingen	49
1.2.5.3. Werken met zelfstandigen	50

1.2.5.4. Verplichtingen betreffende werkzaamheden van de uitzendkrachten bij gebruikers	51
1.2.5.5. Bijzondere bepalingen betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen	51
1.2.6. Overheidsopdrachtenwet	52
1.2.7. Private arbeidsbemiddeling, uitzendarbeid en terbeschikkingstelling van werknemers	54
1.2.7.1. Private arbeidsbemiddeling	54
1.2.7.2. Uitzendarbeid	56
1.2.7.3. Terbeschikkingstelling van werknemers	59
1.2.8. Anti-koppelbaasreglementering	63
1.2.8.1. Registratie en hoofdelijke aansprakelijkheid	64
a. registratie	64
b. hoofdelijke aansprakelijkheid	65
1.2.8.2. Inhoudingsplicht	67
a. relatie opdrachtgever – aannemer	67
b. relatie aannemer – onderaannemer	68
c. strijdigheid met het Europees recht?	70
1.2.8.3. Meldingsplicht	70
1.2.9. Sociaal strafrecht	71
1.2.9.1. Relevante bepalingen	71
a. Buitenlandse Arbeidskrachtenwet	72
b. Welzijnswet	73
1.2.9.2. Sociale inspectiediensten	74
1.2.9.3. Arbeidsauditoraat	81
1.2.10. Mensenhandel	82
Hoofdstuk 2. Overzicht van de constructies van oneerlijke concurrentie en toetsing van hun rechtsgeldigheid	85
2.1. Overzicht van de constructies van oneerlijke concurrentie	85
2.1.1. Detachering – aanneming	86
2.1.2. Detachering – onderaanneming	87
2.1.3. Detachering – uitzendkantoor	89
2.1.4. Detachering – tussenpersonen	90
2.1.5. Schijnzelfstandigen	91
2.2. Onderzoek naar de rechtsgeldigheid van de constructies	91
2.2.1. Detachering – aanneming	92
2.2.1.1. Is de constructie zelf geldig naar Europees recht?	92
2.2.1.2. Is de arbeids- en socialezekerheidsrechtelijke invulling van de constructie geldig naar Europees recht?	93
2.2.1.2.1. Arbeidsrechtelijke invulling van de constructie	93

1. Vragen uit de praktijk	93
2. Antwoorden door de Detacheringsrichtlijn	94
2.2.1.2.2. Socialezekerheidsrechtelijke invulling van de constructie	97
1. Vragen uit de praktijk	97
2. Antwoorden door Verordening 1408/71	99
2.2.1.3. Is de constructie zelf geldig naar Belgisch recht?	114
2.2.1.4. Is de arbeids- en socialezekerheidsrechtelijke invulling van de constructie geldig naar Belgisch recht?	114
2.2.1.4.1. Arbeidsrechtelijke invulling van de constructie	114
1. Loon- en arbeidsvoorwaarden	115
2. Sociale documenten	119
3. Taal	122
4. Terbeschikkingstelling	123
5. Samenvatting	128
2.2.1.4.2. Socialezekerheidsrechtelijke invulling van de constructie	129
2.2.1.4.3. Samenvatting	130
2.2.1.5. Tussenbesluit	131
2.2.2. Detachering – onderaanneming	131
2.2.2.1. Is de constructie zelf geldig?	132
2.2.2.2. Is de arbeids- en socialezekerheidsrechtelijke invulling van de constructie geldig?	132
2.2.2.2.1. Melding van onderaannemers	132
2.2.2.2.2. Inhoudingsplicht	133
2.2.2.3. Tussenbesluit	134
2.2.3. Detachering – uitzendkantoor	134
2.2.3.1. Is de constructie zelf geldig naar Europees recht?	134
2.2.3.2. Is de constructie zelf geldig naar Belgisch recht?	136
2.2.3.2.1. In België gevestigd uitzendkantoor	136
2.2.3.2.2. In een andere lidstaat gevestigd uitzendkantoor	136
2.2.3.2.3. Sancties	137
2.2.3.2.4. Tussenbesluit	138
2.2.4. Detachering – tussenpersonen	138
2.2.4.1. Is de constructie zelf geldig?	139
2.2.4.1.1. Algemeen	139
2.2.4.1.2. Detacheringsbureaus	141
2.2.4.1.3. Sancties	144
2.2.4.2. Tussenbesluit	144
2.2.5. Schijnzelfstandigen	144

2.2.5.1. Is de constructie zelf geldig naar Europees recht?	146
2.2.5.1.1. Vrij verkeer van diensten	146
2.2.5.1.2. Recht van vestiging	147
2.2.5.2. Is de socialezekerheidsrechtelijke invulling van de constructie geldig naar Europees recht?	148
2.2.5.2.1. Gewoonlijk activiteiten anders dan in loondienst verrichten in het uitzendland	148
2.2.5.2.2. Verrichten van arbeid in het ontvangstland	149
2.2.5.3. Is de constructie zelf geldig naar Belgisch recht?	150
2.2.5.4. Is de arbeids- en socialezekerheidsrechtelijke invulling van de constructie geldig naar Belgisch recht?	150
2.2.5.4.1. Gezagsverhouding	151
2.2.5.4.2. Kwalificatie door de partijen	153
2.2.5.4.3. Einde van het verhaal?	154
2.2.5.5. Tussenbesluit	158
2.3. Besluit	158
Hoofdstuk 3. Evaluatie van het bestaande regelgevings- en handhavingskader	160
3.1. Evaluatie van het regelgevingskader	160
3.1.1. De Europese Unie als “motor van de liberalisering”?	160
3.1.1.1. Vrij verkeer van werknemers	161
3.1.1.2. Vrij verkeer van diensten	162
3.1.1.3. Internationaal Privaatrecht	162
3.1.1.4. Detachering en sociale zekerheid	162
3.1.1.5. Welzijn op het werk	164
3.1.1.6. Overheidsopdrachtenrichtlijn	165
3.1.1.7. Informatierichtlijn	166
3.1.2. Te weinig “nationale bescherming”?	167
3.1.2.1. Contraproductieve wetgeving en rechtspraak	167
3.1.2.2. Omzeilbare wetgeving	168
3.1.2.3. Niet-gesanctioneerde wetgeving	170
3.1.2.4. Tussenbesluit	171
3.2. Evaluatie van het handhavingskader	172
3.2.1. Evaluatie van het Europese handhavingskader	172
3.2.2. Evaluatie van het Belgische handhavingskader	173
3.2.2.1. Sancties	174
3.2.2.2. Inspectiediensten en auditoraten	174
3.3. Toetsing van actuele initiatieven	183
3.3.1. Europees niveau	183
3.3.1.1. Wetgevend luik	183

3.3.1.1.1. Arbeidsrecht	184
a. Detacheringsrichtlijn	184
b. Dienstenrichtlijn	186
c. Groenboek	187
3.3.1.1.2. Socialezekerheidsrecht	188
3.3.1.1.3. Internationaal privaatrecht	189
3.3.1.2. Jurisprudentieel luik	190
3.3.1.3. Sectoraal luik	192
3.3.2. Belgisch niveau	193
3.3.2.1. Wetgevend luik	193
3.3.2.1.1. De vier maatregelen uit het KB van 24 april 2006	194
3.3.2.1.2. Schijnzelfstandigheid	201
3.3.2.1.3. Welzijnswet	206
3.3.2.1.4. Registratiereglementering	207
3.3.2.1.5. Sociaal strafwetboek	208
3.3.2.2. Jurisprudentieel luik	209
3.3.2.3. Sectoraal luik	209
3.3.2.4. Samenvatting	210
3.4. Besluit	211
Hoofdstuk 4. Denkpijsten en beleidsvoorstellen	213
4.1. Naar een wetgevende en jurisprudentiële ommekeer?	214
4.1.1. Europees niveau	214
4.1.1.1. Arbeidsrecht	214
4.1.1.2. Socialezekerheidsrecht	215
4.1.1.3. Internationaal privaatrecht	217
4.1.2. Belgisch niveau	217
4.1.2.1. Ongedaan maken van wijzigingen	218
4.1.2.2. Nieuwe wijzigingen	219
4.1.2.3. Bilaterale akkoorden en contacten	220
4.1.2.4. De positie van de overheid als contractant	221
4.1.2.5. Informatieverplichting	222
4.2. Het invoeren van een effectief controle- en sanctieapparaat	224
4.2.1. Europees niveau	224
4.2.2. Belgisch niveau	225
4.2.3. Tussenbesluit	227
4.3. Meer optreden van ‘actoren op het terrein’	227
4.3.1. Europees niveau	228
4.3.2. Belgisch niveau	228
Besluit	231
Aanbevelingen aan de sociale partners van de bouwsector	232

Bibliografie	234
I. Wetgeving	234
Europees	234
Internationaal	237
Nationaal	237
II. Rechtspraak	240
Europees	240
Nationaal	241
III. Rechtsleer	242